

nél pontosabban ábrázolni. Érdemes külön-külön sárga és kék színszűrőn át megörökíteni a pólussapkák kiterjedését. Ugyancsak érdemes gondosan megfigyelni, nem látszik-e a bolygó korongján sötétebb folt vagy sáv. A sötét területek általában 10 cm-es atmeronél nagyobb műszerekkel észlelhetők. Jelenleg a Vénusz még majdnem korongnak látszik, de 1972. januárjában már jól felismerhető, hogy keleti pereme eltér a körtől. Legnagyobb keleti kitérését 1972. április 8-án éri el, ekkor éppen félig megvilágítva látható.

1fj. Bartha Lajos

Két fényes változó az Egyszarvúban: a T és U Monocerotis.

Mellékelt térképünk két fényes, tehát könnyen megfigyelhető, ám aránylag mégis keveset észlelt változófényű csillagot mutat be. A T Monocerotis /Harvard száma 062007/ a hosszú periódusú, delta Cephei típusú szabályos változók közé tartozik /Cep/. Bár e csillag típus egymást követő periódusai igen pontosan ismétlődnek, hosszab időszak alatt mind a periódus, mind pedig a maximális és minimális fényesség /max. és min./ értéke másodlagos hullámzást mutat. Rendszeres észlelésük és a maximum időpontjának meghatározása ezért nagyon fontos, annál is inkább, mivel a hosszú periódusú cepheidákkal csak kevés nagy obszervatóriumban foglalkoznak. Az U Monocerotis /Harvard száma 072610/ a félig szabályos, kettős maximumot mutató ún. RV Tauri /RV/ típusú változók közé tartozik. Ezek periódusa, valamint max. és min. fényessége periódusról periódusra változik, rendszeres és mennél sűrűbb észlelésük tehát igen fontos.

A változók fontosabb adatai /koordináták 1950-re/:

| | RA. | Dekl. | Max.-min. | Periódus | Szinkép |
|-------|-----------------------------------|---------------------|---------------|------------|---------|
| T Mon | 6 ^h 22 ^m ,5 | +7 ^o 06' | 5,8-6,8 magn. | 27,018 nap | cF1-K1 |
| U Mon | 7 28,4 | -9 40 | 5,6-7,8 " | 92,3 " | gP8-K0p |

A T Mon maximumai 1971. dec. 12; 1972. jan. 8. és febr. 6. körül várhatók. A periódus változás miatt azonban az előre számított értéktől több napos eltérés is lehetséges. Az U Mon legközelebbi maximuma január elején jelentkezik, ám itt egy hétnél nagyobb eltérésre is számíthatunk.

Változócsillag-észlelők figyelmébe

Ismételten felhívjuk a figyelmet a zéta Aurigae fedési változó minimumára. A fénycsökkenés másfél napos szakasza 1971. nov. 26-án kezdődik, a felszálló szakasz 1972. jan. 5-én ér véget. Ezekben az időszakokban /a megelőző naptól kezdve/ a csillag fényességét lehetőleg 30 percenként becsüljük meg. Összehasonlítói csillagokként a 3,3 magn.-jú éta / η / és a 3,7 magn.-jú epsilon / ϵ / Aur. használható. Az észleléseket kérjük a METEOR címére küldeni.

A téli-korlatavaszi égen pusztá szemmel is jól észlelhető érdekes változócsillag az alfa α / Orionis - Betelgeuse - amely-